

техніки й технологій режимно-секретної та іншої спеціальної діяльності.

Науково-методична функція реалізується шляхом нагромадження й поширення передового досвіду забезпечення оптимальності логістичної стратегії підприємств, організації навчання його штатного контингенту, наукової розробки виникаючих перед підприємством проблем забезпечення безпеки логістичної системи й методичний супровід логістичної діяльності.

Інформаційно-аналітична функція реалізується шляхом цілеспрямованого збору, нагромадження й обробки інформації, що відноситься до сфери логістичної стратегії, створення й використання необхідних для цього технічних і методичних засобів аналітичної обробки інформації, організації інформаційного забезпечення зацікавлених підрозділів і окремих осіб системи логістичної діяльності у відомостях, наявних у підприємства.

Освітня функція реалізується шляхом навчання топ-менеджерів та іншого персоналу, основам і правилам підтримки логістичної системи.

Зазначені функції відображають важливу роль логістичної діяльності на підприємстві. Основні позиції логістики забезпечують стабільне функціонування підприємства, процесу оптимізації витрат, залучення нових дистриб'юторів та споживачів, а також дозволяють мінімізувати витрати на етапі виводу товару з ринку.

Кузьо Діана, Музичка Олег

Тернопільський національний економічний університет
(науковий керівник: к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту,
публічного управління та персоналу Островерхов В. М.)

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА

Розуміння стратегічного управління персоналом підприємства неможливе без визначення терміна «стратегічне управління підприємства» взагалі. Більш того, стратегічне управління підприємством є вихідною передумовою для стратегічного управління його персоналом. Необхідність стратегічного управління в сучасних умовах пояснюється наступними причинами.

По-перше, за останні двадцять років радикально змінилося середовище, в якому діють вітчизняні підприємства. Нестійкий економічне становище багатьох підприємств пов'язано з відсутністю у більшості керівників глибоких економічних знань, управлінських навичок і досвіду роботи в умовах конкуренції, необхідністю пристосування підприємства до постійно мінливих умов зовнішнього середовища. По-друге, відхід від централізованого

планування, приватизація і весь хід економічних перетворень вимагають від керівників уміння передбачення, формулювання стратегії, визначення достоїнств і конкурентних переваг, ліквідації стратегічних загроз і небезпек, тобто використання всіх інструментів стратегічного управління. По-третє, застосування ідей і принципів стратегічного управління, необхідність змін в системі управління є актуальними не тільки для великих компаній, з якими було пов'язане поява стратегічного управління, а й для середніх і навіть малих підприємств.

Стратегічне управління – це таке управління підприємством, яке спирається на людський потенціал як основу підприємства, гнучко реагує на виклик з боку зовнішнього оточення, проводить своєчасні зміни на підприємстві, що дозволяють домагатися конкурентних переваг, орієнтуючись у своїй діяльності на потреби покупців, що в сукупності дає можливість підприємству виживати в довгостроковій перспективі, досягаючи при цьому своїх цілей.

Основними принципами стратегічного управління є:

- довгостроковість оцінюваних перспектив і прийнятих рішень;
- спрямованість управлінських впливів на зміну потенціалу об'єкта
- управління і створення можливостей більш ефективної реалізації;
- першочерговим облік при розробці та прийнятті управлінських рішень стану і можливих змін зовнішнього середовища;
- альтернативність вибору управлінських рішень в залежності від стану внутрішнього і зовнішнього середовища підприємства;
- здійснення постійного контролю над станом і динамікою зовнішнього середовища і своєчасного внесення змін в управлінські рішення.

Процес стратегічного управління включає в себе 5 взаємопов'язаних етапів. Вони логічно впливають один з іншого. При цьому існує стійкий зворотній зв'язок і зворотний вплив кожного етапу на всі інші.

1. Аналіз зовнішнього і внутрішнього середовища. Це вихідний етап стратегічного управління, так як він служить базою для визначення місії і цілей підприємства, так і для вироблення стратегії поведінки в навколишньому конкурентному середовищі, що дозволяє здійснити місію і досягти цілей.

2. Визначення місії підприємства, стратегічних цілей і завдань їх виконання.

3. Формулювання і вибір стратегії для досягнення намічених цілей і результатів діяльності.

4. Ефективна реалізація стратегій, виконання наміченого плану.

5. Оцінка і контроль над ходом реалізованої стратегії, коригування напрямів діяльності і методів її здійснення.

Стратегічне управління персоналом базується на тих же принципах і засадах, що і стратегічне управління всім підприємством в цілому, тому що є його невід'ємною частиною.

Єдине, що сьогодні не змінюється, – це самі зміни. Саме тому підприємства, що успішно діють, управляють власними змінами з метою постійної адаптації до зовнішнього середовища, що змінюється. Секрет успіху – вже не стільки в передбаченні майбутнього, скільки в створенні підприємства, яка могла б процвітати в непередбачуваному майбутньому. Стратегія – це діяльність в потенціалі, що вимагає вирішень на вищому рівні управління і значних ресурсів підприємства. Важливо не тільки мати стратегію, не менш важливий її послідовно реалізувати.

Важлива характеристика процесу стратегічного управління – неупередженість осіб, що беруть участь у виробленні ефективної стратегії. Готовність і бажання розглядати нові точки зору, нові ідеї, і нові можливості – необхідна межа стратегічного процесу [2 с. 87]. Процес стратегічного управління включає три стадії – стратегічне планування, реалізація стратегії, стратегічний контроль (рис. 1.)

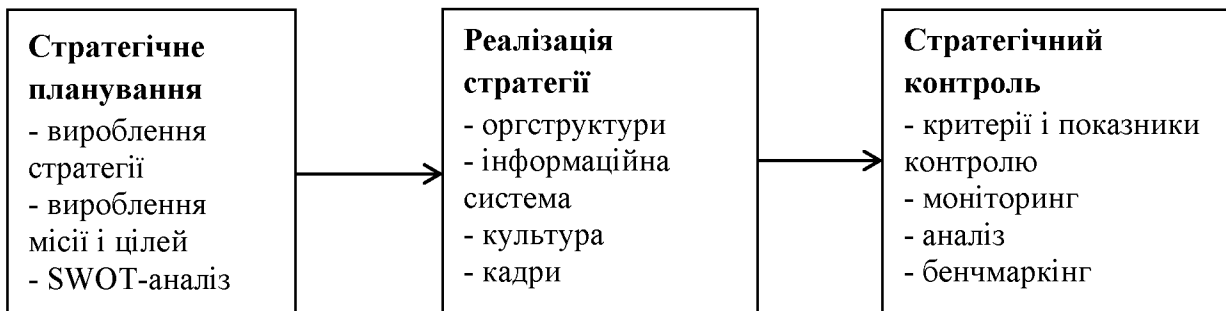

Рис. 1. Складові елементи стратегічного управління [2 с.87]

Стратегічний план – це послідовність укрупнених дій для досягнення поставлених цілей. Стратегічне планування визначає основні цілі і напрями дій організації, забезпечує досягнення вибраних цілей шляхом використання наявних переваг і створення нових.

Стратегічне планування визначає, які продукти випускатиме підприємство, на яких ринках присутній, які ресурси залучати, а також які технології використовувати на перспективу. Етап реалізації стратегії не менш важливий, чим етап її формування в рамках стратегічного планування. Сформульована, але не реалізована стратегія – це не просто безглузда витрата часу, це абсурдна ситуація.

Отже, кожна стратегія формується для її втілення. Реалізація стратегії припускає, що організація встановлює тактичні цілі, мотивує працівників і розподіляє ресурси так, щоб могла бути досягнута стратегічна мета.

Використані джерела

1. Дяків О. П., Островерхов В. М. Управління персоналом: навчально-методичний посібник. Тернопіль : ТНЕУ, 2018. 288с.
2. Кібанов, А.Я. Основи управління персоналом: Підручник. / А.Я. Кібанов. – К. : ИНФРА 2005. – 627 с.
3. Прохоровська С. А, Гринчуцький В. І. Конкурентоспроможність персоналу промислових підприємств регіону //Вісник Хмельницького національного університету. Науковий журнал 3, 2016. Економічні науки. Том 1, Хмельницький, 2016. С. 80-87
4. Шкільняк М.М., Овсянюк-Бердадіна О.Ф., Крисько Ж.Л., Демків І.О. Менеджмент: Навчальний посібник. Тернопіль: Крок, 2017. 252 с.

Ленько Василь

Тернопільський національний економічний університет
(науковий керівник: к. г. н., доцент, доцент кафедри менеджменту,
публічного управління та персоналу Ілляш І.Д.)

ПРОФЕСІЙНА ОРІЄНТАЦІЯ ЯК ОСНОВА РЕГУЛЮВАННЯ ЗАЙНЯТОСТІ НАСЕЛЕННЯ

У сучасному світі важливою частиною життя кожної людини є зайнятість; з іншого боку – зайнятість є важливим соціально-економічним явищем, що потребує регулювання на індивідуальному, локальному, регіональному та національному рівнях, глобальні аспекти зайнятості також мають вплив на всі попередньо згадані рівні управління. Таким чином, зайнятість і можливість її регулювання актуальні на рівнях суспільства та індивіда. На сьогодні досвід успішних економік та підприємств свідчить про важливість початкового регулювання зайнятості: ще на рівні прийняття рішення про отримання освіти чи вибору професії.

Як доводить досвід високорозвинених країн світу, основною умовою зростання є реалізація людського потенціалу, що безпосередньо проявляється у ефективній зайнятості, передумовою якої є правильний вибір професії ще у підлітковому віці. Важливого значення профорієнтація набуває і в процесі працевлаштування. Якісна освіта, низький рівень безробіття і високий рівень життя населення є показниками злагодженої і дієвої профорієнтаційної роботи на світовому рівні [1, с. 115].

Одним із найуспішніших способів такого регулювання є професійна орієнтація, яка на думку Єгорової Є. В. та ін. [3, с. 23] є комплексом науково-обґрунтованих форм, методів та засобів допомоги особистості щодо вибору чи зміни професії, працевлаштування на основі врахування її індивідуально-психологічних особливостей, інтересів, можливостей та потреб ринку праці в